

ชื่อโครงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การประเมินผลโครงการเกษตรกรก้าวหน้า
ในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านห้วยเตย ตำบลท่าพระ
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ชื่อผู้ทำโครงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง นายณัฐพร เพ็ญสุภา
คณะกรรมการที่ปรึกษาโครงการค้นคว้าด้วยตนเอง

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวลักษณ์ อภิชาติวิมล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มันทนา สามารถ)

บทคัดย่อ

โครงการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเรื่องนี้เป็น การประเมินผลโครงการเกษตรกรก้าวหน้าในเขตปฏิรูปที่ดินบ้านห้วยเตย ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในปี พ.ศ. 2536 โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินผลคือ 1) ศึกษาสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไปของโครงการ 2) เพื่อวิเคราะห์กระบวนการดำเนินงานของโครงการ 3) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการฯ 4) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการดำเนินกิจกรรมการผลิตของเกษตรกร ซึ่งผลศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไปของโครงการ โครงการตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองมากนัก มีเส้นทางคมนาคมติดต่อกับเมืองได้ดี เกษตรกรได้รับจัดสรรที่ดินให้เข้าซื้อรายละ 20 ไร่ มีลักษณะของพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงสัตว์พอสมควร รัฐบาลได้จัดให้สาธารณูปโภคค่อนข้างสมบูรณ์ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีระดับการศึกษาค่อนข้างสูงเกินความจำเป็นสำหรับการเป็นเกษตรกรรายย่อย (Small farmer) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ หลายรายทำงานนอกฟาร์มซึ่งมีรายได้ดีกว่าในฟาร์ม ค่านิยมในการดำรงชีวิตของเกษตรกรในโครงการฯ ค่อนข้างสูงกว่าเกษตรกรโดยทั่วไป

2. กระบวนการดำเนินงานของโครงการ ในปี 2536 ปรากฏว่าโครงการมีการจัดองค์การเพื่อการบริหารงานไม่เหมาะสม การจัดทำแผนในการปฏิบัติมีลักษณะต่างคนต่างทำในเรื่องของการจัดบุคลากรในการปฏิบัติงานโครงการฯ ยังไม่ประสบผลสำเร็จ การอำนวยความสะดวกยังไม่ชัดเจน การประสานงานโครงการฯ ใช้ระบบการประสานงานแบบไม่เป็นทางการเป็นหลัก

การติดตามและรายงานไม่มีระบบที่แน่นอน ตลอดจนไม่มีการจัดงบประมาณ สำหรับใช้จ่าย ในการดำเนินงานของโครงการฯ

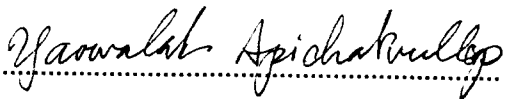
3. การประเมินประสิทธิผลของโครงการฯ แยกพิจารณาเป็นสองส่วน คือ ประสิทธิภาพของโครงการที่ตั้งไว้ คือ มีการผลิตครบวงจร การศึกษาพบว่า มีเกษตรกรเพียง 3 ราย หรือ 14.28 % เท่านั้นที่ดำเนินกิจกรรมการผลิตครบทุกกิจกรรม คือ การเลี้ยงโคนม การปลูกพืชไร่ และปลูกไม้ผล ส่วนการทำให้เกษตรกรมีรายได้มั่นคงจากการดำเนินกิจกรรมนั้น เกษตรกรมีรายได้มั่นคงพอสมควรในการดำเนินกิจกรรม ส่วนการประเมินประสิทธิผลของโครงการ ทางด้านเศรษฐกิจตามที่โครงการได้ตั้งเป้าหมายไว้ในปีที่ 5 ของการดำเนินโครงการ (2536) เกษตรกรจะมีรายได้จากการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่โครงการได้กำหนดให้เป็นเงินสดเท่ากับ 28,074 บาทนั้น จากการศึกษาพบว่า จากการดำเนินกิจกรรมจริง ๆ แล้วเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย ปีละ 79,115.68 บาทต่อฟาร์ม และมีรายจ่ายเฉลี่ย 91,866.60 บาทต่อฟาร์ม ทำให้เกษตรกรมี รายได้เป็น ติดลบ 12,750.92 บาท จึงสรุปได้ว่าเกษตรกรไม่สามารถมีรายได้ตรงตามเป้าหมาย ที่วางไว้

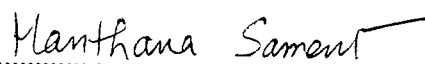
4. การประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินกิจกรรมของเกษตรกรจากรายได้ และ รายจ่ายของเกษตรกรสามารถหาค่า (B/C Ratio) ได้เท่ากับ 0.861 หมายถึงเมื่อลงทุนไป 1 ส่วน จะได้ผลตอบแทนเพียง 0.861 ส่วน หรือลงทุนไป 100 ได้ผลตอบแทน 86.1 ซึ่งถือได้ว่าเป็นการ ดำเนินกิจกรรมไม่มีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ

INDIVIDUAL PROJECT TITLE : AN EVALUATION OF THE PROGRESSIVE
FARMERS ON THE LAND REFORM PROJECT,
BAN HUAI TOEI, TAMBON THA PRA,
CHANGWAT KHON KAEN.

AUTHOR : MR. NUTTAPORN BENSUBHA

INDIVIDUAL PROJECT ADVISORY COMMITTEE :

..... Chairman
(Assistant Professor Dr. Yaowalak Apichatvullop)

..... Member
(Assistant Professor Manthana Samart)

ABSTRACT

This report is on the evaluation of the Progressive Farmers on the Land Reform Project Ban Huai Toei, Tambon Tha Pra, Changwat Khon Kaen. The objectives were to : (1) study about general environment of the Project, (2) analyze the Project's operational process in 1993, (3) analyze the effectiveness of the Project, and (4) analyze the efficiency of the participating farmers' activity-implementation.

1. General Environment of The Project : The Progressive farmers in the Land Reform Project, at Ban Huai Toi, Mu 9, Tha Pra Sub-district, Muang District, Changwat Khon Kaen, about 20 km. from the city. A good road links the project with the city. Each farmer was allocated 20 rai (7.8 acres) of land. The land was fertile and fairly suitable for animal husbandry. The government has provided the farmers with a rather complete public utility system. The participating farmers had higher than average small farmers. A good number of the farmers worked outside farm earning greater amount of income. The livelihood value of the participating farmers was quite higher than that of ordinary farmers.

2. The Project's Operational Process in 1993. It was found out that the organizational arrangement for management was not appropriately set up.

The manner of organizational arrangement is not workable. This was loosely formed among local government agencies with out specific commitment. The work plans were designed separately by the members of each one's own line agency. The technical quality of personnel was not suitable for the type of the dairy farm development. The directorship on related project matters were not yet clear. With regard to the Project coordination, informal coordination system, i.e. personal relationship has been mainly used. The Project has no definite monitoring and reporting system. There has been no budget allocated by the governmental agencies for the project administration.

3. The assessment of the effectiveness of the Project. The assessment deals separately with 2 topics. The effectiveness of the Project was set as a package production: namely, dairy cows raising, upland cropping, and fruit trees growing. It is found out that most of the farmers do not implement the production activities as mentioned in the package. There are only 3 farmers (14.28 %) who have adopted the package of the activities. With regard to creating stable income from the implemented farming activities, it is found that the farmers' main income were from selling raw milk. With regard to the evaluation on the effectiveness of the economic, the project had set a target of 28,074 baht cash for a farmer to earn annually from the supported activities in the fifth year (1993). The study has found that, from real implementation of activities, a farmer has the total income of 79,115.68 baht and total expenditure of 91,866.60 baht. A farmer, therefore, has lower income by 12,750.92 baht than expectation. Thus it can be said that the farmers could not have the level of income as earlier targeted by the Project.

4. On the assessment of the efficiencies of the farmers' activity-implementation, based on the farmers' income and expenditure, the benefit - cost ratio is 0.861. It could be concluded that this activity implementation dose not have an economic efficiency.